

Сайтът desebg.com публикува разказа на писателя Цанко Живков за неговия арест непосредствено в дните след 9 септември 1944 г., когато е едва 17-годишен и по щастлива случайност оцелява при вълната на убийства без съд и присъда, извършени от комунистическия режим в първите му дни. □

Цанко Живков, който е автор на над 30 книги и е почетен гражданин на Перник, [участва в дискусиата, организирана от Областната управа на Перник и фондация „Конрад Аденауер“](#)

на 24 септември 2015 г., след откриването на пътуващата изложба „България 1944-1989. Забранена истина“. Там той говори пред присъстващите ученици, студенти, директори и учители от учебни заведения.

Цанко Живков е роден през 1926 г. в Перник. Завършва Минния техникум и работи в Мини Перник от 1946 до 1950 г. Ръководи пернишкия литературен кръжок, дал на литература творци като Константин Павлов, Димитър Инкьов и др. Работил е като журналист във в. „Труд“ и дълги години във в. „Литературен фронт“, както и в различни печатни издания в Перник.

Литературната му кариера започва още когато е 15-годишен в списването на ученическото списание „Младежко слово“, а първият му публикуван текст в него е посветен 50-годишнината на Мини Перник.

Оцелях от най-лошото, което може да се случи на човек по една щастлива случайност, защото моят кумец ме издърпа от редиците на арестуваните в Перник, които една нощ след 9 септември 1944 г. ни изкараха уж да ни водят на съд.

Арестуван 17-годишен

Аз бях арестуван няколко дни след 9-ти септември. Бях 17-годишен. Бях най-младият в помещението, в което ни държаха. Там бяхме около 30 души. Поне 10 познавах от тях. Това бяха бащи на мои съученици и приятели. Имаше, военни, лекари, адвокати, няколко младежи ратници от Перник.

Една нощ ни казаха да се приготвим с обяснението, че ще ни водят на съд в София. Изведоха ни в коридора и тогава една ръка изневиделица ме издърпа и чух глас: „Ти оставаш тук“. Това беше моят кумец, който по този начин ме спаси от смърт.

Нито един не се върна от останалите. По-късно се разбра, че са закарани са в една местност „Тева“, при стар рудник, разстреляли са ги и са ги хвърлили в една шахта.

Защо бях арестуван? Още 15-годишен в гимназията участвах в издаването на списание „Младежко слово“, което беше националистическо, родолюбиво. То не можеше и да бъде друго след присъединяването на Добруджа към България през 1940 г. Тогава имаше голям подем в целия народ. Добруджа! Боже мой! Присъединяването на Добруджа може би беше последните щастливи години, които целия наш български народ изживя. То беше небивал национален празник.

Бяхме националисти и милеехме за България

Тогава имаше и подем в българската младеж. Ние се считахме за родолюбци. Аз специално членувах в ученическата организация на „Бранник“. Но тогава имаше още ратници, легионери, които също бяха големи националисти и патриоти.

Милееха само за България и искаха да служат само на България. Единствената им вина беше това и повечето платиха много скъпа цена. Така аз станах свидетел на репресиите след 9 септември 1944 г.

Казаха ни: Вие не заслужавате да живеете

Днес българите, особено младите нямат представа за това време, а и по-старото поколение няма представа. Много е важно да се знаят и помнят този период от българската история.

Ако за следващите поколения тези години са забранени и те не знаят нищо за тях, за нас, за нашето поколение това беше забранен живот.

Ние, каквито бяхме родени от семействата ни и възпитани от училището и от религията, след 9-ти септември ни беше казано от новата власт: „Вие сте живели ужасно погрешно, вие сте реакционери, вие сте фашисти, вие не заслужавате да живеете, да учите, не заслужавате да имате бъдеще!”